

N:o 185.

Af herr **F. G. Sandwall**, om tillägg till 22 § i jagtstadgan den 21 oktober 1864.

Såsom en frukt af den rastlösa utveckling, hvilken inom alla områden under senare tid gjort sig gällande, kan med skäl äfven räknas det allt större och allmännare intresse, som flerstädes visar sig för vårdandet af den vildnad, hvilken våra skogar, ängsmarker samt sjöar hafva att uppvisa; och som en glädjande följd af detta för jagtvården ökade intresse hafva mången gång för vildnadens skyddande särdeles välgörande åtgärder blifvit af enskilde personer vidtagna medelst vidsträckta jagtarrenden, skärpt tillsyn m. m. Äfven på jagtlagstiftningens område har mycket blifvit gjort för vinnandé af samma ändamål, och bestämmelserna i Kongl. Maj:ts förnyade nådiga jagtstadga af den 20 oktober 1864 med de i densamma tid efter annan vidtagna förändringar hafva visserligen verkat mycket godt. Emellertid må man icke förmena, att i berörda hänseende numera allt är väl bestäldt och att hvad derutinnan hittills är vordet åtgjort skall för en längre framtid kunna vara tillfyllestgörande eller att en vidgad erfarenhet skall finna det gjorda till alla delar fullkomligt och städse ledande till det mål som dermed åsyftats.

I förenämnda nådiga jagtstadgas § 16 mom. 4, sådant detta lagrum lyder genom kongl. kungörelsen den 5 juni 1885, finnes föreskrifvet, att finare giller eller snaror icke må för fångande af vildt begagnas utom Kopparbergs, Jemtlands, Westernorrlands, Vesterbottens och Norrbottens län och icke heller der under de tider hare, tjäder, orre, hjerpe samt dal- och fjellripa äro fridlysta. Af detta stadgande framgår, att lagstiftaren ansett

dessas slag af fångstmedel i allmänhet olämpliga. Oafsedt det grymma djurplågeri, som väl nästan alltid i större eller mindre grad eger rum genom dessas användande och hvilket ensamt kunde vara tillräckligt skäl att med alla till buds stående medel söka utrota dessa fångstsätt, har förbudet mot desamma ytterligare grund i det förhållande, att genom finare gillers och snarors användande ett mot den befintliga stammens bestånd i högsta grad fördertligt inflytande utöfvas, så att i fall den önskan kunde uppstå att utrota all tjäder- och orrfogel, visserligen intet säkrare och mera verksamt medel till vinnande af sådant syftemål skulle kunna utletas än vidtagande af åtgärder, hvarigenom våra jagtmarker uppfyldes med giller och snaror. Berörda lagstadgande måste därför anses vara i högsta grad välbetänkt och efter jagtstadgans utfärdande verkade förbudet mot gillers och snarors användande till en början välgörande; men sedan vederbörande fångstmän så småningom kommit till insigt af att de utan nämnvärd risk kunde öfverträda förbudet, har ofoget med dessa fångstmedels ohejdade användande varit i ständigt tilltagande. Det är godt och väl att en förbättrad jagtvård söker verka för vildnadens skyddande, men under det denna vård ostridigt vunnit utveckling, har å andra sidan från det håll, som har intresse i att uppträda fiendtligt mot sådan på rationella grunder utvecklade omvårdnad, ett stillastående ingalunda egt rum. Att icke tala derom huru antalet af jägare eller rättare med skjutvapen sysslade personer vuxit och alltjemt växer i högst betydlig grad, till men för bevarandet och ökandet af vildnadens stam, har också konsten att med giller eller snara lättvindigt förskaffa sig byte vunnit i utveckling och uppnått en grad af fullkomning, som vore värd ett bättre mål. På långa sträckor ledas foglarne medelst tillhjälp af afstängningar in mot de utsatta gillren och snarorna, och detta fångstsätt har dertill särskildt i vissa trakter af mellersta och södra Sverige blifvit så allmänt, att snart sagdt hvarenda torparepojke är en utlärd virtuos i konsten att till skogsfoglens förderf använda detsamma. Hvad än må sägas af dem, hvilka icke äro i ämnet mera kunniga eller erfarna, *är* förhållandet sådant, att t. ex. i Jönköping af den der under höst och vinter salubjudna orrfoglen minst 80 % blifvit infångad medelst snarande. Påståendet härutinnan är grundadt på tillräckligt många direkta iakttagelser för att kunna anses fullt säkert. Detsamma kan af hvem som helst konstateras lika som upplysning derom kan lemnas af hvarje ärlig återförsäljare af fogel. Jag har hört sådana uppgifva, att det långa tider äfven vid betydlig tillförsel är rent af sällsynt att få se en skogsfogel, som icke erhållits medelst snarande.

Att ett sådant hejdlöst snarande kan försiggå tvärt emot lagens uttryckliga förbud är ju rent af upprörande, synnerligast för hvarje vän af jagtvård, och det har blifvit en bjudande nödvändighet att skyndsammast söka bot för detta öfverhandtagande onda. Det är uppenbart, att jagtstadgans omnämnda bestämmelse är otillräcklig och gagnlös. Att deri gifves förbud mot användandet af finare giller och snaror, utom i visst angifvet undantagsfall och att i jagtstadgan äfven upptagas straffbestämmelser för förbrytelser deremot, har i de allra flesta fall ingen som helst verkan. Ty oafsedt svårigheten att upptäcka ens ett ringa antal af de förbrytelser, som härutinnan begås, är det uppenbarligen — hvad också trots höga premier för angivelse en mångårig erfarenhet gifver vid handen — nästan omöjligt att åvägbringa den bevisning, som erfordras för att få förbrytaren vid domstol fäld till välförtjent och stadgadt, om också allt för lindrigt straff. I och för motverkande af det antydda missförhållandet skulle, efter mitt förmenande, mycket vara vunnet, om i jagtstadgan upptoges den bestämmelsen, att vildt, som bevisligen infångats medelst snara eller giller, med undantag af sådant, som på föreskrifvet sätt kunde styrkas vara under tillåten tid i de förenämnda nordliga länen infångadt, vore, hvar och hos hvem det anträffades, förverkad. Såsom bevismedel i nämnda hänseende inför domstol lärer veterinärs intyg vara tillfyllestgörande, och att denne bör kunna lemna sådant är ju lika gifvet, som att läkaren kan afgöra huruvida en människa blifvit strypt. Att bestämmelse i angifna syftet icke i jagtstadgan redan vid dess utfärdande influtit, kan säkerligen ingalunda tillskrifvas glömska eller förbiseende från lagstiftarens sida, utan torde anledningen härtill vara att söka i någon betänklighet, att inrymmandet deri af ett dylikt stadgande skulle medföra den verkan, att ingen kunde med trygghet köpa salubjudet vildt, utan städse utsätta sig för möjligheten att, om också icke begå lagbrott, likväl få sig det förvärfvade fränhändt, då det vore för mycket att fordra, att hvarje köpare skulle kunna förstå att afgöra, huruvida ett villebråd blifvit snaradt eller icke. Med allt erkännande åt den hänsyn, som vid sådant åskådningssätt egnats den köpande allmänheten, lärer dock med allt fog kunna anses, att berörda hänsyn näppeligen är af behofvet påkallad. Förhållandet är nemligen det, att en med snara fångad fogel företer så bestämde och skönjbara märken efter den strypande snaran, att det är synnerligen lätt att se och afgöra, huruvida en fogel blifvit snarad. Fjädrarne äro nemligen i större eller mindre utsträckning å halsen afrifna och den blottade huden kötröd eller rödblå, hvarjemte äfven vanligtvis å vingbenen närmast kroppen en dylik missfärgning i huden visar, att fogeln dukat

under först efter en förtviflad kamp, dervid vingarne våldsamt misshandlats genom flaxande och slående mot den skarpa messingssnarar. Och skulle någon af okunnighet råka köpa en på sådant sätt fångad fogel, vore det värsta som kunde drabba honom det, att han möjligen utan utväg till godtgörelse ginge i mistning af densamma. Men sällan eller aldrig skulle väl förekomma, att vederbörande sökte i enskilda hem beslagtagna vildt, om icke tilläfventyrs hos personer, hvilka till näringsfång hade att uppköpa, och återförsälja vildt. Och att hos sådana förutsätta bristande sakkunskap i berörda hänseende, dertill eger man sannerligen ingen anledning. De, som, derest ett lagstadgande i angifna syftet komme till stånd, komme att träffas af detsamma och drabbas af den förlust, som förverkandet af det vilda och hvarje särskildt fall kunde medföra, hade säkerligen mer än väl gjort sig förtjente deraf, ty det ligger ju i öppen dag, att ett beslagtagande af vildt i förevarande hänseende i de allra flesta fall, att icke säga uteslutande, komme att ega rum från *dels* förenämnda s. k. återförsäljare, hvilka visserligen icke sakna kunskap om huru en med snara fångad fogel ser ut, och *dels* från personer, hvilka på befallning eller uppdrag från andra till salu utbjöde vildt, och äfven i detta fall komme nog förlusten att i sjelfva verket drabba den verkligt skyldige. De betänkligheter, som möjligen skulle kunna hysas mot en bestämmelse i antydde syfte, förmenar jag således icke vara af någon afsevärd betydelse, helst af ett stadgande härutinnan med full säkerhet kan väntas de allra bästa följder till redan befintlig lags efterlevande och derigenom till ovärderlig fromma för den allmänna jagtvården.

På grund af hvad jag sålunda haft äran anföra vågar jag vördsamt föreslå,

det Riksdagen ville besluta, att i underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, att Kongl. Maj:t täcktes förordna om ett tillägg till 22 § i gällande nådiga jagtstadga af innehåll, att vildt, som mot stadgandet i 16 § 4 mom. samma lag blifvit med finare giller eller snaror fångadt, skall, hvar helst det anträffas, vara förverkad.

Stockholm den 14 april 1888.

F. G. Sandwall.